

kurrenceevne. En endelig afskaffelse af tolden på industriprodukter er derfor fortsat et vigtigt mål; næste runde er tidspunktet for at gennemføre det.

En kommende runde skal også forholde sig til tekniske handelshindringer. Standarder, komplicerede handelsregler, bureaukratiske procedurer må ikke være undskyldninger for at hindre samhandelen mellem landene. Vi har i Europa gode erfaringer fra etablering af det indre marked. Det indre marked blev til virkelighed, netop efter at tolden mellem medlemsstaterne var fjernet.

Diskussionen falder i disse år oftere og oftere på tværgående emner, blandt dem investeringer og konkurrenceregler. Det lykkedes som bekendt ikke, og jeg vil sige desværre, i OECD at nå frem til en fælles aftale om investeringer. Det beklager jeg, det beklager regeringen. Det nuværende system med et meget stort antal bilaterale investeringsaftaler er tungt, bureaukratisk og svært gennemskueligt for virksomhederne.

Sammenhængen mellem handel og investeringer er jo helt åbenbar. Der er på mange måder tale om komplementære størrelser.

WTO med sine 134 medlemmer og et system til bilæggelse af tvister må være det rigtige forum for en multilateral aftale, der på sigt kan afløse de bilaterale aftaler. Ingen regler vil derimod betyde, at det er den stærkestes ret, der gælder, og det er hverken til fordel for ilande eller ulande.

Forholdet mellem handel og konkurrence er også et emne til debat. Foreløbig har arbejdet her mest været analyserende. Verdenssamfundet vil være nødt til at forholde sig til spørgsmålet om konkurrencebegrænsende foranstaltninger. Det er ikke nok, at vi i Danmark og EU har en konkurrencelovgivning. Vi må tænke globalt. Man kunne forestille sig, at alle lande som et minimum havde en konkurrencelovgivning og var forpligtet til at overholde den.

Spørgsmålet om korrupsion er det vigtigste at tage op i denne forbindelse. Det bør selvfølgelig ikke være sådan, at man skal betale ekstra for at eksportere til bestemte markeder. Der ligger en stor udfordring for WTO's medlemmer i i praksis at nedbringe korrupsion. OECD-aftalen om bekæmpelse af korrupsion har vist sig at være et vigtigt skridt i den retning.

Et yderligere emne aktualiseret i de senere år er elektronisk handel. Det er en måde at handle på, der vil vokse. Der er derfor stigende behov

for på internationalt plan at aftale nogle regler. Blandt andet er forbrugernes rettigheder jo svagt beskyttet ved elektronisk handel.

En anden kategori af tværgående emner drejer sig om værdibaserede tværgående spørgsmål som miljø, arbejdstagerrettigheder, sundheds- og forbrugerspørgsmål og dyrevelfærd. Det er emner, der sammen med handel og udvikling står centralt i regeringsgrundlaget og det med god grund.

Regeringen lægger afgørende vægt på, at der sker en styrkelse af miljøets stilling i WTO. Det betyder ikke, at WTO skal være et forum for miljøpolitik. Det ville hverken være politisk ønskeligt eller praktisk muligt, men det betyder, at WTO må have det som et kriterium for succes at fremme den bæredygtige udvikling. Løsninger, der både tilgodeser fri handel og miljøet, må findes multilateralt, så der ikke konkurreres på laveste fællesnævner.

Arbejdet med liberalisering i WTO må have den globale bæredygtighed for øje. Det er desværre et uløst problem, at to internationale regelsæt kan stille de deltagende lande over for indbyrdes modstridende forpligtelser. På den ene side forbyder GATT-reglerne anvendelsen af diskriminerende restriktioner i den internationale handel. På den anden side har vi en række internationale miljøkonventioner, der netop fordrer sådanne restriktioner. Spørgsmålet om forholdet mellem sådanne aftaler er ikke løst.

Danmark vil i EU fortsat medvirke i bestræbelserne for at finde en løsning på spørgsmålet om forholdet mellem miljø og handelsaftaler, så der skabes et WTO-grundlag, der i øget omfang respekterer anvendelsen af handelsskridt i multilaterale miljøaftaler efter klart fastlagte retningslinjer.

WTO bør også inddrage forsigtighedsprincippet, men på en måde, så det ikke anvendes som middel til skjult protektionisme. Efter et særligt miljøsymposium i WTO i marts i år er det den almindelige vurdering, at handel og miljø vil indgå som et emne i de kommende drøftelser i runden. Regeringen vil arbejde for, at EU får en stærk profil i denne debat.

Danmark er også blandt de fremmeste fortalere for at inkludere spørgsmålet om arbejdstagerrettigheder i en kommende runde. Her tegner perspektiverne desværre ikke så godt. Bestræbelserne for global varetagelse af arbejdstagernes fundamentale rettigheder kan benytte sig af en vifte af muligheder. Ikke alle er lige ef-